

SPUŚCIZNA PO PROF. GERARDZIE ANTONIM CIOŁKU

Posted on 26 sierpnia 2022

Narodowy Instytut Dziedzictwa posiada w swoim zasobie 30 spuścizn naukowych. Najczęściej są to zbiory prywatne jakie zostały po wybitnych badaczach. Trafiły one do NID na drodze zakupu, użyczenia lub zostały подарowane przez rodziny albo samych badaczy.

Pierwsze spuścizny trafiły do Ośrodka Dokumentacji Zabytków w czasie jego tworzenia tj. w 1962 roku. Ostatnia - zbiór przeźroczy Lecha Krzyżanowskiego, została przyjęta w 2018 roku. Materiały te są na bieżąco porządkowane i udostępniane. Na szczególną uwagę zasługuje tu część spuścizny po profesorze Gerardzie Antonim Ciołku, która została zeskanowana i udostępniona na stronie zabytek.pl w 2022 roku.

Spuścizna po profesorze Gerardzie Antonim Ciołku (tzw. Teki Ciołka) to bezcenna dokumentacja wybitnego polskiego architekta, urbanisty, badacza budownictwa ludowego, historyka sztuki ogrodowej, planisty ogrodów i wykładowcy akademickiego. Był autorem wielu publikacji jak: „*Ogrody polskie*”, „*Zarys historii kompozycji ogrodowej w Polsce. Materiały do projektowania*”, „*Zarys ochrony i kształtowania krajobrazu*” czy „*Regionalizm w budownictwie wiejskim w Polsce*”, był również członkiem wielu komisji, rad i komitetów, w tym kilku sekcji Państwowej Akademii Nauk, a także doradcą w Centralnym Zarządzie Muzeów i Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Sztuki od 1956 roku. Całość dokumentacji zakupiono od rodziny profesora w latach 1968-1982.

W dorobku profesora szczególne miejsce zajmują ogrody. Gerard Ciołek brał udział w rekonstrukcji ponad 100 założeń ogrodowych i parkowych w całej Polsce. Do najświetniejszych należą ogrody w Arkadii i Nieborowie, przy Pałacu w Wilanowie i przy Pałacu Branickich w Białymstoku. Jego dziełem jest też rekonstrukcja parku przy Pałacu w Jabłonie. W czasie swojej wieloletniej pracy zgromadził pokaźne zbiory dokumentujące kilkanaście tysięcy parków i ogrodów w Polsce i za granicą.

Spuścizna, która znajduje się w zbiorach NID to zbiór planów, materiałów warsztatowych, negatywów oraz księgozbiór tematyczny dotyczący m.in. ogrodów rezydencjonalnych, klasztornych, miast i ogrodów miejskich czy słownika ogrodników i twórców ogrodów. Wszystko to ukazuje niezwykle warsztat twórczy profesora oraz szeroki zakres jego zainteresowań. Dzięki jego pracy do dziś możemy cieszyć się pięknymi polskimi ogrodami i parkami.

W spuściznie znajdziemy materiały warsztatowe takie jak wypisy archiwalne i źródłowe, noty bibliograficzne, teksty własne, wycinki z książek czy czasopism oraz zdjęcia. Ponadto stanowi ona duży zbiór unikatowych, ręcznie malowanych planów wykonanych przez profesora i osoby z nim współpracujące, negatywy oraz bogaty księgozbiór. W 2022 roku NID poddał digitalizacji około 6000

obwolut materiałów warsztatowych dotyczących ogrodów rezydencjonalnych oraz około 700 sztuk planów.

<https://www.youtube.com/watch?v=X0nG5HQ0GHw>